

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносить: в Австрії:

на цілий рік . . . 24 К
на пів року . . . 12 К
на чверть року . . . 6 К
на місяць . . . 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових поштів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в паса-
жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише з
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від порту. — Оповістки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіст-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
донесення по 30 сот. від стрічки

До війни з Австрією!

Звісний політичний співробітник „Нового
Времени“ Меншіков знова накликає до війни
з Австрією. „Війни з Австрією —
пише Меншіков — не дасть ся
уникнути, коли не тепер, то в бу-
дущині, бо мотиви ненависти не мовкнутъ,
а ростуть, а настрої проти нас — жидівський,
польський, мазепинський і австрійсько-славян-
ський не гаснуть, лише скріплюють ся. Безсу-
мнівно треба буде нам бороти ся з сею дер-
жавою, але кождої війни корисно є
зачинати тоді, коли є она для
нас корисна, а не для ворога“.

Меншіков радить зачати війну з Австрі-
єю ізза Галичини, де: під польсько-ав-
стрійським ярмом стогне наш рід-
ний (!) православний (!) нарід, що
числить поверх чотири мільони душ.

Не вірю — кінчить Меншіков — в друге
видане ягайлонської ідеї, бо й перше видане
в історії збанкрутувало. Однак, заки збанкру-
тувало, ся сама ідея протягом кількох віків
рвала Русь і нанесла нашому (?) народові від
Карпат до Москви безчисленні нещастя.
Зрадники Славянщини Поляки і російські зра-
дники — мазепинці, роблять замах на нашу
народну єдність. Отверто виставляють поділ
Росії, як ціль будучої війни. Поки час, нехай
пануючий російський нарід пригляне ся до-
бре надходячій бурі і нехай приготує ся
до неї“.

Значить — отверта пропаганда за вій-
ною з Австро-Угорщиною, пропаганда за при-
лукою Галичини до Росії, щоби здавити у-
країнський і польський народний рух.

І та прокламація — замічає влучно
краківський „Głos Narod-u“ — появляє ся на
сторінках часописи, якою нераз послугує ся

російське міністерство заграничних справ до
вислову своєї опії. Хоч би навіть еуну-
ція п. Меншікова не була висловом поглядів
управляючих політиків Росії, то єї вплив ве-
ликий особливио в Галичині. Побуджує она
надії у москвофілів, що небаком дістануть
ся під власть Росії, а в сей спосіб підносять
їх агітацію. Москвофіли бачучи близький день
„освободження“ працювати будуть (і працюють)
з тим більшим запалом над русифікацією
східної Галичини.

Националістична Росія пре до війни.
Пробиває ся в сій агітації якась незрозуміла
для нас розумність і певність себе росій-
ських націоналістів. Сей лише пропагує війну,
хто є певним побіди. Чи однак Росія чує ся
нині, в 6 літ по страшних манджурских по-
громах, так могутчою і військово вищою над
Австро-Угорщиною, що може супокійно зарі-
зкувати війну? Чи ж Габсбурска монархія є
quantite negligeable, а єї армія не зуміє від-
перти напад?

Якийсь шал розумності сторнує нині
Росію. Здавлена перед кількома роками, ви-
черпана нині фінансово, підмінована револю-
ційними заговорами, витягає грізний плетук
до монархії, в якій свободні і рівноправні
народи все таки є готові до найбільшої по-
святи, щоби відперти наїзд тиранії. Війна
з Австро-Угорщиною визволила би в Росії
революційні сили і розбила би сю прокляту
Бастилію народів, заким би єї армія зближа-
ла ся під Краків або Перемишль.

Але оповита шалом розумності на-
ционалістична Росія сего не бачить. Живе
спокоєм 1812 року...

Воєнна постава Росії порушила небувалу
радість між москвофілами. На Лемківщині
несе ся з уст до уст між селянами клич:
„Вже йде „русский“ цар!“ Для тим більшої

певности пропагують тамошні русофіли думку
різні всі і вся в надії, що в сій случаю при-
скорили би ся хвиля воєнного походу росій-
ських війск.

Обильно оплачувані шпигуни — „дійте-
лі підъяремної Русі“, удержувані на росій-
ські гроші русофільські бурси і пансіони, чи-
сленна печать з „Прикарпатскою Русією“ на
чолі — ось передсмак російських апетитів.

Росія бажає війни. Але війна може ви-
конати їй гріб. Не лише Австрія, але й ав-
стрійські народи, на власну руку, дадуть єї
такого прочухання, що від него она не вили-
же ся. Не допоможуть їй навіть „подъяремні“
Росіяни — до борби з котрими повинна ста-
нути вся чесна, свободолюбна галицька суспіль-
ність.

В справі виховання дівчат.

Поступ а мода.

(Далше).

3. Поученє женщин о їх обовязках.

Наука женщин повинна ся опирати на
єї будучих занятях. До неї належать вихова-
нє дитий, надзир над їх веденєм, над обичай-
ністю і працюватістю слуг, веденєм рахун-
ків з доходів і розходів.

Відомости женщин як і мужчин повинні
відповідати їх будучому званию, а ріжниця
будучих занять потягає ріжницю їх образова-
ня. Женщина повинна собі виробити пійманий
змісл розпізнаваня природних свійств і духо-
вих спосібностей своїх дитий, щоби в обході
з ними пізнати їх наклонности, їх ум, відкри-
ти їх вроджені спосібности, щоби в час усуну-
ти розвій пристрастей, а впоїти добрі о-
снови і охоронити від блудів. Кілько тактуй-
магає ся від матери, щоби не теряючи люб-

ви і довіря задержати материнську повагу
супроти дитий. Тому мати повинна мати
основне знанє релігії, а також зрілий, виро-
блений суд о річах і змісл помічуваня в
справах вихованя.

До сего належить веденє домового газ-
дівства. Більшість женщин думає, що веде-
нє домового газдівства є понижаючим заня-
тєм. В дійсности потреба розуму і проворно-
сти, щоби обняти господарські відомости, що-
би родину вести наче малу республіку.

Ощадність не повинна впроваджувати ся
в скупство, тому треба виказати сьміш-
ність сеї пристрасти. Треба уникати непо-
трібних видатків тільки задля сего, щоби ма-
ти цілю свій стан.

Подібно треба поступати з чистістю.
Дівчата треба вчасно до сего при звичаювати,
щоби не терпіли бруд, непорядку і неладу
дома. Треба їм виказати, що нічо так не при-
чиняє ся до ошадности і чистоти як ся об-
ставина, що все буде на своїм місці. Коли
всяка річ є на своїм місці, то коли єї потре-
буємо, не треба тратити часу на єї гляданє.
Сей головний порядок творить важну часть
чистоти і є та користь, що річи не так легко
пекуть ся, та все знаходять ся на своїм мі-
сці. Однак у всім треба задержати міру. Удер-
жанє порядку в границях є чеснотою, але ко-
ли посуває ся в сій задалеко, вироджує ся
брак смаку.

О обовязках женщины.

Дівчата треба вчасно при звичаювати до
веденя домашнього газдівства. До сего дово-
дять ся, коли їм поручає ся самостійне веде-
нє якогось відділу домового газдівства, а ко-
трого повинні відтак здавати справу. Се дові-
ре значить много, бо молодіж відчуває вели-
ке вдоволенє, наколи покладає ся в ній дові-

Богдан Лепкий.

На верх!

Varium et mutabile semper femina.
(Vergil, Aeneis IV. 569).

Видиш той верх, покритий білим сні-
гом? Тепер він дрімає, мов велетень у ледя-
нім шоломі. Але літом, коли припече сонце,
єго шпиль горить, мов брильянт на царськім ди-
ядемі. Значь, є такий вуз, що блеском очий
тягне до себе, а притягнувши — лусить. Сей
верх так само. Годі оперти ся єго притягаю-
чий силі. Мусиш іти...

Буде тому літ п'ять. Я тоді не лежав та-
ким безсилим, між сотнею сухитників і не ди-
вив ся трівожно на термометр, чи не підско-
чила горячка — я приїхав сюди повним сил
і надії, щоби відпочати і оглянути гори. Було
то п'ять літ тому...

В двірці, до якого мене справили, жило
веселе товариство. Ані одного недужого. Кіль-
ка родин з доньками на відданю і кількох
молодих людей. Першої днини за обідом, я
сидів на самому сірому кінці, як такий, що
найпівнішше приїхав.

А високо, в гори, поруч найстаршої в ці-
лім товаристві жінки, сиділа „вона“.

Білява, струнка, з синіми, палаючими о-
чами, з бурею золотистого волося.

Коли крізь великі шибби столової комна-
ти засьвітило сонце, она горіла молодістю,
красою і силою. Тягула до себе і манила,
так як сей верх.. Мусиш до неї йти...

Майже що днини хтось з гостей відїздив
і в міру того посував ся я при столі чим раз
вище.

Аж одної днини, я єї не забуду ніколи,
наші обручки на серветках знайшли ся поруч
себе. Ніколи... а прецінь може в скорі, може
таки нині.

Дай спокій, не потішай мене! Знаю, на-
чим стою і я вже готовий на все... Один силь-
ніший напад кашлю, оден вищий ступінь
горячки і — кінець.

Але тоді мені здавало ся, що жити му-
вічно, що гори переверну, що новий світ со-
творю. Було се перед п'яти літами...

Ще й нині, хоть смерть вже дихає на
мене, чую той жар, що бив тоді від „неї“.
Мов від сонця. Жити, любити, раювати! —
кричала она ціла. І хіба би хто в жилах мав
не кров, а воду, щоби на той зазив не від-
гукнув ся тимиз самими словами: жити, лю-
бити, раювати!

І почала ся, не весна моєї першої любо-
ви, а саме літо, саме горяче, сильне, повне
літо. Я не жив, а київ житєм, не кохав, а
палів з любови. Она також. Так приваєм-
ше здавало ся. Ми ходили у двоє до поблиз-
шого водопаду, щоби дощем зимних капель,
відірваних від летючої з гуком струї, холоди-

ти наш жар. Ах, як чудово виглядала тоді
она, з тим пожаром золотистого волося, з
брилянтами капель, що сьвітили ся на кож-
дім розпаленім волоску!

Витягала руки перед себе і вдавала, що
летить у пропасть. Якби звідтам виїшла і
вернути хогіла. І кинув бись тоді усьо, моло-
дість, щастє, славу, а пішов бись за нею!

Ні! ні! Не переч! Пішов бись, чоловіче,
у пекло. Краса, мов пропасть, она тягне
тебе.

Шалена, пекельна краса!... Як надтягну-
ла буря і громи били в недалеку ялицю, она
відчиняла вікно і любувала ся диким ігрови-
щем природи. Дрожала тоді ціла, груди підно-
сили ся високо, очи більшали і здавало ся,
що то не з неба, а з єї зіниць вилітають чер-
воні блискавки. То знова сїдала тиха і задум-
чива, як над гірським проваллем одинока яли-
ця. Не бачила нікого і не чула нічо, задивле-
на кудась глибоко в себе. Все инше і нораз
краса. Така не наскучить ся ніколи. Не пі-
знавш єї, хоть бись сто літ жив, не зрозумі-
вш, не збагнеш ніколи. Се цілий світ...

Бувало на самоті, коли слухаю її розмо-
ви, то здавало ся, що чую розспіваний птаха
ми сад, подільський, вітром зхвилюваний лан,
розколицане до місяця море. Кождий звук —
пісня, кожде слово — симфонія. Такої мови
не наслухав бись ся во віки! За таким сло-
вом пішов бись на край сьвіта і зпоміж мі-
ліонові товпи пізнав бись її по тій чарівній

мові. Та і, мій приятелю, так. Бувають чудеса
на сьвіті.

Аж нараз зявив ся той третій. Він..
Так звичайно буває. Не тільки в повісті, але
і в житі — без того третього не обійдеш ся.
Коли єго не кличуть — прийде, де не посі-
ють — вродить ся. Малий, чорнявий, з при-
стриженим вусом і зі зловим усьміхненєм в за-
тиснених устах.. А мав він ще одне око ин-
ше, зеленаве, як старий смарагд. Мабуть тому
і носив придимлені скла, котрі скидав мало
коли, хіба, щоби протерти від пари. Рамена
широкі, піднесені, мов силач. В ході присїдав,
начеб ноги не годні були двигнути надміру
розвиненого тулова. Не думай, що таким по-
ганим малює єго зі злости. Дивлю ся вже
з другого берега; отже байдуже. Так вигля-
дав. Чим був — не знаю. Кажали, що богатим
купцем з Варшави, то знов, що підприємцем
будівляним. Сам говорив про якийсь двір, і
журив ся низкою ціною збіжжя. Служба кли-
кала зго графом. На пальці правої руки носив
перстень з великим брильянтом. От і все. При-
їхав несподівано, так як ми всі і першої дни-
ни сїв на прикінці стола, супроти нас.

(Далше буде).

Зміна льокалю!

Маю честь повідомити П. Т. Публику,
що з'яну
торговлю вудженини

я переніс з ул. Баторого
до льокалю
433(10)

при ул. Зіморовича ч. 1 (ріг ул. Академічної)
з поважанєм ФРАНЦ ІХНОВСКИЙ.

ре. Відтак треба старати ся, щоби дівчина навчила ся правильно читати і писати. Є се встидом, коли часто бачимо, що образовані жінчини не вміють правильно читати, або читають з патосом, замість віддати річ природно. Треба привичаювати, щоби дівчата в простих лінійках писали гарно і чисто. Молода дівчина повинна також дещо знати з граматики. Для рідної мови не потреба граматичних правил як для науки латинської, треба лише привичаювати до правильного уживання часів, добору висловів, упорядкованого, короткого і ясного висловлювання гадок. В сей спосіб будуть могли колись свої діти вивчити красною мовою висловлювання. Знаємо о матері Граві, що она добрим вихованем своїх синів причинила ся багато до їх вимови і заслуг.

Також повинна навчити ся головних основ рахунків. Ті заняття бувають для деяких людей неприємні, але вправа в них від молодости усуне нехиті. При тім є знане, що порядок в домашнім газдівстві залежить в значній частині від вправи в рахунках.

По сій науці, котра є на всякий случай дуже важна, не буде без хісна, коли дівчатам в міру їх вільного часу і духовних сил дозволить ся читане святих книжок, в котрих нема нічого небезпечного, з огляду на мораль. Читане є добрим середником, щоби собі виробити естетичний смак. Подавати треба дівчатам гарні і піднеслі приміри відваги і посвяти за вітчизну з грецької і римської історії, візирів зі своєї рідної історії, історії сусідів і старанно зладжені описи сусідніх країв. Вся ся наука має служити до розширення кругозору і вироблення шляхотних чувств.

Наука музики і малювання вимагає великої осторожності. Наколи з сеї науки усуне ся все, що не лучить ся з її цілю, може служити до сего, щоби в душі пробудити живі і піднеслі чувства і чесноти. Фенелон жадає вивчування поетичних творів з святаго писма. Сі співи були перші від винаходу письма, що ширили релігійні чувства. З історії поганських народів є нам знана сила музики, котра оживляла душу до висших чувств. Християнська музика і християнська поезія є найсильнішим середником проти грізних небезпек і світових утій.

Наука рисунків має для жінщин велике значіння, бо без них не можна правильно вести науки ручних робіт. Наколи при сих робітках не углядити ся правил рисунку, не можуть мати претенсії до краси. Се є причиною, що нині в матерях, коронках і гафтах подибує ся мало смаку. А що сі річі коштують много праці, а покупили много грошей, тим то вважають їх гарними. Роблять они тільки вражіння здалека, або на тих, що на них не розуміють ся.

Дівчата повинні зарівно боятися лінгвистів, немінше ним погорджувати. Повинні се тямити, що у перших християн всі працювали без огляду, до якого стану они належали і то не тільки для свого удержання, як радше, щоби мати поважне, тревале і пожиточне заняття. Природний порядок, вложений на перших родичів і на їх наслідників, вложена кара за гріх і примір Христа, вимагають від нас праці і то від кожного після змоги.

При виховуванню дівчини повинно ся брати під розвагу її покликання, будуче місце перебування і її правдоподібне заняття. Небезпечно є у дівчини будити надії, котрі виходять поза межі її мастки і стану.

Є много осіб, котрі в пізнійшій життю дорого за се заплатили, що мали занадто вимірні надії. Се, що в звичайних відносинах було би становило їх щастя, наповняє неохотою, скоро манили ся надією на щось вище. Дівчатам живучим на селі треба власне вказувати заняття, котрі їх очікують і не треба їх привичаювати до приємностей міського життя, тільки показувати користь простого, діяльного життя. Наколи походять з середного стану, то нехай не обертають ся з особами вищих станів, бо се пристає лише до сего послужити, що дівчата привичають ся до самітності і неприродного способу виступу.

Такі дівчата треба виховувати в границях міщанського стану і їм ставляти тільки такі особи за взорець, котрі в ній найшли щастя і вдоволене. Їх ум треба на таких візирях образувати, якими они займають ся будуче ціле життя. Повинні пізнати навіть в подробицях ведення дому, помагати матері при виховуванню дітей і всім брати участь, до чого пізніше будуть покликані. Се були би головніші виміри з поглядів Фенелона, а у

других письменників як пр. у Зальцмана в повісті Конрад Кіфер найдемо пригожу лектуру для селян і міщан. Подібних праць є досить і они стають ясным доказом ваги, яку привязують до виховання молодого покоління.

(Дальше буде).

Вимоги при обсаджуванню парохій по містах. (З кругів духовництва).

Річ знана, що міста є осередками, з яких виходить всяке життя, економічний, просвітний, національний і політичний рух і т. ин. І такими осередками міста повинні бути, бо тут гуртують ся люди і мають час і можливість обдумувати різні справи будучої народні, будь краєві. Від них залежить напрям, який панує в краю під кожним зглядом.

Села дають лише матеріал до обрядів людям в місті, а описля виповняють по можності вказівки рішень міських організацій. Місто дає почин до всего — а село йде до перва за містом. Місто є серцем повіту, а села є жилами, якими виводяться ся нові ідеї і напрями. Тому і нам треба звертати велику увагу на міста, на ті осередки всякого життя. Бо, які люди будуть займати провід в містах, такий буде віяти дух і по селах.

Збори, віча, наради відбуваються звичайно по містах, бо ту найлегше стягнути людей. По при своєю особисту справу, чи орудку, піде наш сільський інтелігент, чи селянин і на нараду. Тому до міст повинно давати ся таких людей, котрі були би відповідні на таке становище під кожним зглядом. Тут треба людей охочих до праці, свідомих роботи і тактовних.

Великим і впливовим чинником по містах є для нас Церква, зглядно священник. Від него у великій мірі залежить, як розвиває ся наше життя не лише з релігійного огляду, але і народного. На священника діяють ся парохіяни, яко на духовного і народного провідника. Наколи в ній добачать недбальство в справах Церкви і віри, тоді стають самі такими самими, — наколи добачать в ній безчистинність в народних справах, тоді шукають собі проводира иншого, а найчастіше ворожого Церкви і вірі. Тому до міст повинні йти такі священники, які відповідають обом задачам то є церковній і народній.

Ревний священник в душпастирських обов'язках, тактовний, розважний у виповненню своїх задач, обнимаючий серцем і любовою свій нарід, се матеріал передовсім на міського священника.

Говорю тут передовсім о священниках, бо в їх виборі Русини можуть мати голос. Всі інші верстви суть більше зависимі і не залежать від нашої волі і влади як священники, тому годі до них приворонити ті самі правила.

Чистота в церкві, порядок і точність в богослуженнях, гарні науки, опіка над братствами, лагідність і чемність в обходженню з людьми, се середники приєднання людей для Церкви, заінтересоване долею парохіян, участь в їх народнім життю, се лучник між людьми а священником.

Правда, найдуть ся люди, що участь в народних справах назвуть політикою. Та на такі розумованя годі звертати увагу. Священник мусить на все звертати бачну увагу. Тому наші влади духовні повинні обсаджувати парохії по містах людьми енергічними, тактовними, з пожертвованем, а тоді справа Церкви піде по добрій дорозі. Тут не повинні відгрівати ролі ніякі протекції, лише спосібності чоловіка і його попередня праця.

Місто, се виспий свічник, на котрий дивлять ся люди різного поколю, тому на тім свічку повинен ясніти священник — правдиве світило.

Допись з Мазурщини

(Голос заточенців: Ратуйте нас!)

Незавидна доля з ласки всепольської нечистики кинула нас на Мазурщину, де відтяти від свого рідного народу і землі грозить нам і нашим дітям національна загибель. А треба знати, що нас тут не сотки, але тисячі проживає по різних польських „miastach“ і

„miasteczkach“ де не почувши ані слівця руского. Церкви нема — гинь! роби, що хочеш, умирай хочби і зараз і нема надії на визволене. *)

Довкруги тебе польське море! всюди чувши польську мову, тут все польське, і тим способом, як вже не сам чоловік, то діти винародовлять ся. А хто і ту сак так хоче удержати діти при своїй народності і обряді, то і тут не дадуть йому спокою. Ось так росте число Поляків коштом наших дітей, бо ми родичі супротив окруження безсильні.

У нас нема ні влади, щоби боронила польське наших дітей, нема ні грошей, щоби вислати їх до руских бур і шкіл. Тому просимо отсею дорогою наших послів і міродатних чинників, щоби на вагу польсько-руської угоди клали і нас і виратували нас, щоб ми побачили свій рідний милий край, любу землю, своїх людей і там для них працювали. А поки що підносимо думку оснувати в Перемішлї спеціальну бурсу для дітей заточенців, де би незможні за низшу доплату могли віддати своїх синів і доньок до шкіл. Наші братя повинні більше зайняти ся нами і торнути нас коло себе, відшукувати в найдалішій кутку одиниці рускі і давати їм можливість сласти свої діти до руских шкіл. Треба вистарити ся о правдиве чсло заточенців на Мазурщині і формально заложити для них спеціальне товариство, котре би заняло ся тими нещасливими. Берім собі примір з Поляків, як то они на сході винаходять кождо „duszyczkę“ а вже для 10-ох закладають школу, будують „kościółek“ і творять експозитуру. А нашими заточенцями якось слабо займає ся наша сусільність. Страх, який ми бідний нарід і не вміємо викресати сили та сміло потрудити ся для збереження нашої народности.

Заточенець.

*) Закладаймо каплиці рускі! — Ред.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина

„N. W. Abendblatt“ пише про поворот предсідника міністрів гр. Штірґка до Відня ось що: Поворот гр. Штірґка до палати президії ради міністрів не означає ще безпосередню обняття урядових справ гр. Штірґком. Звісно, що предсідник міністрів мимо своєї слабости очий ніколи не переставав зовсім займатися урядовими справами, був поінформований про всі справи і відбував численні конференції як зі своїм заступцем, Гайнгольдом, так також поодинокими міністрами, намісниками, а навіть парламентарними личностями, що відвідували его в Кальтенляйтґебен. В поінформованих кругах вивіняють, що гр. Штірґк по повероті до Відня ще два або три тижні буде лічити ся на очі, а описля спитає лікарів, щоби порішили, чи може обняти цілу управу державних справ. Від рішення лікарів зависима остаточна постанова прем'єра, який тоді предложить свою постанову монархі до порішення. Після теперішнього стану хвороби гр. Штірґка можна поставити як найкориснішу прогнозу.

„Slavische Korespondenz“ доносить, що коли би лікарі не дозволили гр. Штірґкови дальше займатися справами уряду, має сам вказати личність, котра на его думку — могла би по ній обняти спадщину. Кorespondенція доносить дальше, що засада узнана бар. Гавчем, що без участі Чехів в Австрії не можна правити, мусить бути уважана, як незаперечена річ. Коли би прийшло до зміни в управі кабінету, рівночасно була би обсаджена тека різниці та і правдоподібно одержить теку різниці та оден з чеських політиків, бо не підлягає квестії, що се тека мусить бути безуслівно задержана в чеських руках. „Slav. Koresp.“ вказує на посла Седляка, як кандидата, що має найбільші шанси.

Руско-польські переговори. „N. fr. Presse“ доносить, що супроти того, що доси не запрошено соймових клубів на передвступні наради, відпрошене руско-польських переговорів і відпрошене речіння скликання комісії виборчої реформи лежить в обсягу можливости. — „Die Zeit“ доносить, що предсідник україн-

ського клубу др. Кость Левицький прибув на два дні до Відня, щоби конферувати з міністрами в кравських квестіях і правдоподібно відбути конференцію з міністром просвіти Гусарком в університетській справі. Ся сама часопись оголошує розмову з д-ром К. Левицьким, який висловлює ся про мирові переговори вельми песимістично і при тім зазначає як характеристичне, що комісія виборчої реформи доси не є скликана і каже, що намісник др. Бобжинський, що добре знає відносини, також не належить до оптимістів.

Описля звернув п. К. Левицький увагу, що остання заява „Діла“ про можливість розв'язання сойму не становить офіційної заяви сторонництва, лише „Діло“ на основі теперішніх відносин висловлює здогаду, що політика Поляків може довести до розв'язання сойму. Дальше сказав п. Левицький таке: Нераз вже говорено, що іменоване гр. Голуховського маршалком управнює до успішнішого осудження положення. Числять також на се, що б. маршалок гр. Бадені, тепер засідаючий в консервативнім таборі, побільшить число елементів, прихильних угоді і скріпить їх, творячи в в клубі консервативів противвагу Абрагамовичеві. Однак бракує точки опору, чи і оскільки сі здогади можуть бути потверджені фактами.

Український соймовий клуб буде скликаний в дні 7. або 8. вересня у Львові.

Заграниця.

На чорногорско-турецкій границі кипить дальше завзята борба. На село Ловіце в околиці Коляшівна, яке замешкують магометани, напали Чорногорці, спалили вї і сільондрували.

Взагалі настала тепер в Туреччині сивадішна анархія. Між Альбанцями і турецким війском прийшло біля Кіранакіпрі, в околиці Ельбозено до завзятої борби. Альбанці втрапивши 19 людей цофнули ся. Турки втратили 3 людей і мають багато ранених. Болгарська ватага зложена з 20 людей впала до місцевини Лєгішта, кинули бомбу і втекли. Після звіту, який одержав вірменський патріарх в Царгороді, провінційні замешкані Вірменами є в стані анархії. Курди безнастанно нападають на Вірмен і мордують їх.

Качка? До „Narodn-ix List-iv“ в Празі прислано з Будапешту депешу сензаційного змісту: В купецких кругах в Будапешті говорять вже давно про близький марш (!!) австро-угорської армії до санджаку Новий Базар і до Солуна, а на потверджене сеї відомости додають, що в Босні і Герцеговині згромаджено (!) силу війська так, що можна говорити про мобілізацію (!), коли в угорських гарнізонах лише невеличкі лишали ся відділи. Поголоски про евентуальне відкриття маневрів в полудневій Угорщині є також з тим в зв'язи.

Очевидно, що сю вість треба прийняти з повним застереженням.

На далекім Сході. В провінції Крошан вибухла ворохобія Монґолів. Монґоли здобули місто Кобдо, і до тла знищили пів міста. З кріпости вивішено білу горугу. За містом прийшло до борби між відділом російських війск і катаяськими жовнірами. По обох сторонах є ранені.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Мирона муч.; римо-кат.: Фелікса. — В суботу: руско-кат.: Філіора і Лавра; римо-кат.: Раймунда.

— До учасників Евхаристийного конгресу! В „Piusvereinkorespondenz“ читаємо: Щораз більшою і обильнішою є праця, яку мусить виконувати осередний комітет Евхаристийного конгресу. Чим раз більше напливають справи так, що в останнім тижні осередна канцелярія і канцелярії комітетів полагоджують денно понад 1000 надісланих писем. Хоч в канцеляриях занято поперх 100 людей, щоби уможливити як найсправійніше діловодство, мимо сего навал праці переходить фізичні і технічні спроможности і тому лучає ся іноді маленьке опізнюванє в полагожденню справ. Відноситься се в першій мірі до посилок, які через печатки адреси не доходять деколи до адресатів. Просить ся проте по-

давати точні і читким письмом стилізовані адреси, а тоді заощаджена буде робота з подвійним посиленням. Крім того просить ся о терпеливість; все буде точно полагожене.

— **Галицький сойм**, як доносять з Відня, буде скликаний на день 22. вересня.

— **Вісті з України**. Дня 10. серпня в м. Зінькові (на Полтавщині) музично-драматичний гурток уладив літературно-вокальний вечір, присвячений пам'яті Шевченка. Про сей вечір поміж членами гуртка уже давно йшли бачачки, але впорядити його пощастило ся тільки тепер, коли поїздила ся на ферії шкільна молодь. Багато праці положено на те, щоб зібрати сю молодь до купи і довести її, що она повинна брати діяльну участь в такій справі; не мало енергії пішло на полагожене всяких суперечок поміж учасниками сего вечора. Сяля народного дсму, де відбувався вечір, була старанно прибрана рушниками, квітками, портретами Т. Шевченка, Б. Грінченка та Драгоманова. Поперед усього прочитано коротку житєпис Шевченка; потім йшли співи і деклямація творів поета. Найкрасше прочитано „Лебедина“ і „Доля, за що виконавців публіка витала гучними оплесками. Із хорових пісень гарно вдали ся: „Наш отаман Гамалія“, „Ой на горі василечки сходять“ і „Слава нашим козаценькам“. Крім того відспівано: „Жалібний марш“, „Зійшов місяць“, „Вітер в гаї нагинає“ і инш. „Заповіт“ співати було заборонено. З матеріально боку вечір пройшов дуже добре, зібрано коло 280 карб., прибуток має піти на пам'ятник Т. Шевченкові. Велика сяля народного дому не помістила всіх охочих бути на сїм вечері, багато народу вернуло ся до дому задля нестачі міста. Не мало публіки приїхало із окрешніх сіл і хуторів. — Дня 17. серпня драматичний гурток уладив вечір з такою самою програмою в друге. Ціни були трохи зменшені, але вечір не мав уже такого успіху, як перший раз. Народу зійшлося не багато.

Дня 19. серпня драматичний гурток в Лебедині, на Харківщині, уладив український вечір, з якого ввесь чистий дохід призначено на пам'ятник Шевченкові. Виставляли песу „На чужий коровай очей не поривай“. По виставі був український дивертисмент. Фоє й сяля були прикрашені в українським стилі. Публіки було досить багато.

Дня 11. серпня в м-ку Лютецькій, на Полтавщині, відбулася українська вистава на користь голодних. Виставляли „Батькову казку“. Як на аматорів, ролі виконано гарно.

Український музично-драматичний гурток у Полтаві збирав ся уладити 24. і 25. с. м. велику народну гулянку під назвою „Український ярмарок“. Гулянка мала відбутися в урядничім садку. Полтавський поліцмайстер не дозволив гулянки, мотивуючи свою заборону тим, що на ярмарку мають бути кіоски, у котрих торгівля найдками і напійками. А усяка ярмаркова торгівля хоч би і на два дні і навіть тільки пряниками, горіхами і насінням, по словам поліцмайстра дозволяє ся тільки міністром внутр. справ. — (За „Радою“).

— **Що у москвичів називає ся „провокацією“?** Один з приятелів нашої часописи піддав за нашим посередництвом думку про введення оо. Василя на опорожнені парохії в Лемківщині, щоб в той спосіб русофільській, православної агітації протиставити силу віри і слова наших, католицьких монахів. Се дуже розлютило „Галичанина“; змаганя до поборова-ня православна називає він ні менше ні більше, лише: провокацією!

Подумаєте лише собі: шпіонажа в хосен Росії — се висвободжуване „подъяремной Руси“ з австрійсько-польсько-мазеницько-жидівського ярма, православна пропаганда — се „очищуване“ обряду від латинських примішок, голошене русофілами вісти, що ось-ось завтає в Галичині „руський царь“ із своїм військом — се „мирний культурний труд“, а поборовање православної пропаганди ну.. се провокація!

Вже від кількох днів казять ся „Галичанин“ на наших Епископів, на католицьку Церкву, на „австрійсько-польські“ власти в статі „православное движение въ Галичинѣ“ а до нині, на жаль, ми не подибали слівця осуду для сего органу православної авангарди в Галичині зі сторони русофільських отців. Доки будете мовчати?!

— **Замкнене русофільської бурси**. „Прикарп. Русь“ містить алярм, що в Новім Санчі замкнено русофільську бурсу. Се замкнене

третього осередка русифікації, бо замкнено вже, як звісно, бурси в Чорткові і Дрогобичі.

— **Царські маневри на Угорщині**. До Будапешта наспіло урядове повідомлене, що наслідник престоло архієп. Франц Фердинанд не возьме участі в маневрах, що відбудуть ся на Угорщині в вересні. Маневрам буде про-водити архієп. Фридрих, або архієп. Йосиф а в заступстві цісаря прибуде будучий наслідник престоло архієп. Карло Франц Йосиф, котрий разом з архієп. Зитою прибуде до Мезегері.

— **Дещо про українських соціалістів в Канаді**. Вінніпегський „Український Голос“ приносить цікаві інформації про наших соціалістів в Новім світї. Не ліпші они, як і у нас. Від коли перший голос між канадськими українськими соціалістами дістав звісний у нас шибайголова Павло Крат, від тоді партія розпала ся, а остало при ній ледво кільканайцять душ; тай ті поділилися на дві фракції. В одній з фракцій верховодить Павло Крат і за его почином вибрано „Раду Сімох“, що збирала гроші на висвободжене, лічене і прожиток для М. Січинського. Показало ся однак що з грішми призбираними для Січинського щось эле, є деякі „темні місця“, як дехто висловлює ся. А що соціалісти таки добре розкляли фонд Січинського, видно з того, що один з товаришів Крата, Володін втік, а небавом за ним другий Попович і то не звісно навіть куди. Аж тепер пізнали вінніпегські патриоти, хто то так довго водив їх за ніс. Они гірко працювали і складали гроші на „народний жертвенник“, а Крат, Попович, Володін, Стечишин, Санін, Губицький, Павчук і инші, нічого не роблячи, жили собі вигідно. Соціалісти всюди однакі.

— **Огонь в церкві**. Вчора о 11. год. перед полуднем повстав в Успенській церкві у Львові огонь. Іменно на однім з бічних престолів уставлено так необережно горючу свічку, що від неї заняла ся китиця штучних цвітів. Огонь погашено без труда, зібрані в церкві вірні поведили ся суцупійно.

— **Нові податки**. Міністерство скарбу приготує фінансовий начерк на осінь і то в подвійнім напрямі: покриті видатків на військові потреби і службову прагматикі і жерела середників на санацію кравчих фінансів. Перші вимагають 30 мільонів, а другі мають уможливити більші доходи з підвишених посередних податків. Перший етап мають становити підвишені особисто-доходові податки і від горівки, а другі заведення нових податків для покриття видатків на водні дороги, льокальні залізничі і інтензивніші залізничі інвестиції.

— **Перед „Собранием общества им. М. Качковского“**. Сегоорічне „собрание“ відбуде ся — як звісно — 24. вересня у Львові в салі „Народного Дома“. Оно має мати ярко демонстраційний характер; русофілам ходить о за-демонстрованне своєї сили і організаційної справності. Після „собрания“ 25. або 26. вересня — як кружляє чутка — довершити ся „соединение“ обох русофільських фракцій в один табір; переговори в сїм напрямі вже переведено. На „собрании Качковского“ покаже ся, о скільки русофільська угода зрїла до розвазки. В угоду русофілам-новокурсникам, які домагають від старокурсників ясного означення свого становища що до православної пропаганди, заняв „Галичанин“, як видно із его змісту, становище ідентичне з „Прикарпатською Русію“. Вже й почала ся кампанія. „Галичанин“ містить напасти на унію, католицизм, наших епископів і т. д. в ряді статей п. н. „Православное движение въ Галичинѣ“. З Новим Роком має виходити популярний, агітаційний орган, призначений для православних селян.

— **Німецько чеська „згода“**. В неділю по полудни урядило у Відні чеське товариство Коменського огородову забаву. Рівночасно відбували ся недалеко збори німецько-народного товариства. Тому, що заходила можливість демонстрації проти Чехів, сконсигновано сильні відділи поліції. І дійсно по закінченню зборів, уставили ся Німці в похід і хотіли дістати ся до города, де була чеська забава. Поліція заступила дорогу демонстрантам, які з обидливим криком під адресою поліції, хотіли перервати кордон. Се однак не удало ся і поліція арештувала кільканайцять демонстрантів, а инших розігнала. Пізніше прийім тутул професора, дійсних учителів в середних школах: Мик. Полька і Юл. Чайковського в руск. гімн. в Станіславоі і Теод. Грабовича в гімн. в Камінці струм.; надала учи-

— **Подорож царської родини**. З Петербурга до-

носять, що дня 6. вересня виїде царська родина з Петергофу до Москви, щоб звідтам удати ся до Бородіна на обхід 100-их роковин війни Наполеона. В Москві возьме царська родина участь в 5-деннім торжестві на пам'ятку війни з 1812 р. Відтак по 13. вересня побуде царська родина місяць в Спалі, звідки виїде на 4 тижні до Лівадії, а звідси дня 15. листопада верне назад до Царського Села.

— **Скаженина в Збаражчині**. Зі Збаража доносять, що в Сіняві, збаразкого повіта, поку-сав дня 24. с. м. скажений пес 10 сільських дітей. Пес є власністю тамошнього віта, Шусткевича. Слідуючого дня рано відїхала всі жертви до заведеня д-ра Буйвіда в Кракові.

— **Справа посла Ковача**. З Будапешта доносять: Слідчий судья забрав вчора несподівано з обжаловуючого сенату акти справи пос. Юл. Ковача і переслухав нових свідків, яких зізнання є обтяжуючі і мають доказати вміня-емість Ковача. Акти, доповнені тими протоколами, будуть відіслані до кравчого судово-лікарського сенату. Оборонець Ковача жадає супроти сего переслухання тих свідків, котрих свого часу, коли Ковача признано невинним, не переслухано, тому, що їх зізнання були вже безпредметові. Сему домаганню слідчий судья відмовив. Оборонець вніс проти сего відклики.

— **Справедлива думка**. На зїзді угорських лікарів в Будапешті, який відбуває ся під про-водом епископа Горніца, виголосив сей вла-дика бесїду, в якій заявив, що Ернест Гекалі ніхто вже нині не бере на серйю і що теорія Дарвіна вже давно признано хибними.

— **Вісті про завішене конституції в Боснії**. У Відні оповідають, на основі вістей з Сараєва, що в найближшій часі має бути завішена конституція в Боснії з причини близьких ва-жних подій на Балкані.

— **Знесене віймкового стану в Хорватії**. Після вістей з Загреба, очікують тамошні політичні круги в найближших днях королівско-го рішення, яке знесе правительственный комісарят і приверне нормальні відносини. По-важним кандидатом на хорватского бана має бути теперішній правительственный комісар Чувай.

— **Хто уживає товарів з маркою Р. Т. П.**, починає ся до піднесеня поваги Товариства і піднімає жертву фабриканта на рідну школу.

— **Катастрофи в летництві**. З Триполісу доносять, що летун Манціні вивав з літаком в море і утопив ся. — В Будапешті впав на поли злетів Ракочого летун Такач і аранив ся тяжко в ногу. Літак знищений.

— **Крадіж мільона лірів зі спадщини по кн. Генуї**. До „Reichspost“ доносять з Медіоляну, що при обняті спадщини по кн. Генуї ствер-джено нестачу мільона лірів. Дефрандації мав допустити ся банкір княгині в Турині. Дефрандації утік, а що не було ніяких даних до вирівняння шкоди, королева-вдова Маргарета виплатила зі своїх фондів відповідну суму, щоб уможливити виплату записів назначе-них в завічанню.

— **Рівноуправнене японської жінчини**. Новий мікадо видав розпорядок, щоб від тепер по-являли ся при двірських святах також і жінчини.

— **„Прикарпатская Русь“** піддає в 850. числі думку своїм однодумцям, щоб засновували по приміру російських „потшвыхъ“ свої хлопачі російські дружини в Галичині.

Оповідки.

— **Міністер віроісповідань і просвіти** признав VIII. кл. рангі межі иншими отсим професо-рам середних шкіл: Ф. Кпонтонському в гімн. в Дрогобичі, Евг. Козакевичеві в руск. гімн. в Коломиї, Ос. Яновому і Вол. Дикому в акад. гімн. у Львові, К. Гольчевському в філії VII. гімн. у Львові, З. Скурському в VIII. гімн. у Львові, К. Ніклеви в I. гімн. в Новім Санчі, В. Новакови в гімн. в Перемішлі на Засяні, Л. Срочинському в філії гімн. в Самборі, Т. Пельчарському в I. польск. гімн. в Станіславо-ві, о. Юл. Дзоровичеві в гімн. в Стрию, др. Ю. Мігуловичеві в I. польск. гімн. в Терно-полі, о. М. Урбі в II. польск. гімн. в Тернополі і Г. Феліньскому, С. Руксерові і др. З. Шп-манському в реальн. шк. в Станіславоі.

— **Краса Рада шкільна** затвердила вибір: о. Ф. Арцтва на заст. предсїдн. шк. окр. ради в Зборіві; затвердила в учит. званию, надаючи їм тутул професора, дійсних учителів в сере-дних школах: Мик. Полька і Юл. Чайковско-го в руск. гімн. в Станіславоі і Теод. Гра-бовича в гімн. в Камінці струм.; надала учи-

тельські посади в середних школах: о. др. З. Козубському в гімн. в Городку Яг., о. В. Пуча-лі, заст. учит. в гімн. в Терембіві в тім заве-деню, др. Ст. Балеви, заст. учит. в філії акад. гімн. у Львові, в руск. гімн. в Переми-шлі; іменувала заступниками учит. в середних школах: д-ра О. Бровінського і д-ра М. Кукіля в VIII. гімн. у Львові, С. Малвїнського, І. Грабчинського, Т. Кухарського, В. Заборовско-го і С. Шедівого в філії гімн. в Стрию, В. Менкеса в I. польск. гімн. в Станіславоі, др. Ю. Охсера в II. польск. гімн. в Тернополі; перенесла заст. учит. в сер. школах: М. Коста з філії VII. гімн. у Львові, до IV. гімн. у Львові, др. Т. Модельського з II. гімн. у Льво-ві до VII. гімн., Р. Вацка з філії IV. гімн. до філії VII. гімн. у Львові, др. В. Покорного з гімн. в Жовкві, до VIII. гімн. у Львові, Б. Пророка з філії IV. гімн. у Львові до гімн. в Подгужу, К. Фійона з гімн. в Жовкві до гімн. св. Яцка в Кракові, С. Петровича з гімн. в Самборі, Ром. Лисака з гімн. в Бережанах і І. Солонину в гімн. в Дембичі до польск. гімн. в Коломиї, Вас. Подковича з I. гімн. в Ряшеві і І. Момоту з філії гімн. в Стрию до II. польск. гімн. в Станіславоі, Ад. Миколає-вича з руск. гімн. в Коломиї і Ю. Гольцмїл-лера з реальн. шк. в Кросі до руск. гімн. в Станіславоі, І. Щепанського з гімн. в Бе-резіві до гімн. в Бережанах, Богд. Шеховича з реальн. гімн. в Ланьцуті до гімн. в Бучачі, О. Канаровського з гімн. в Бучачі до гімн. в Городку Яг., С. Урбанка з I. польск. гімн. в Станіславоі до I. гімн. в Ряшеві, Ф. Варцля з гімн. в Камінці і А. Мусяновича з руск. гімн. в Тернополі до гімн. в Сокалі, Ів. Галу-цького з руск. гімн. в Коломиї і др. Й. Зайнфельда з руск. гімн. в Станіславоі до руск. гімн. в Тернополі, Б. Нічавського з II. польск. гімн. в Тернополі і Т. Кліяга з гімн. в Жовкві до гімн. в Золочеві, С. Тировича з VIII. гімн. у Львові, М. Спільницького з філії IV. гімн. у Львові і М. Навроцького з гімн. в Дрогобичі, до гімн. в Жовкві і О. Екєрта з гімн. в Ярославі до II. реальної школи у Львові.

— **Іменованя**. Цісар іменував звичайного професора пімецької мови і літератури на львівським університеті, др. О. Шапа, звичай-ним проф. тих предметів на універс. в Інсбру-ці, а надзвичайного проф. астрономії на львів-ській політехніці др. М. Ериста звичайним професором.

— **Перенесеня** Намісник чернівс конц. практ. намісництва С. Скалецкого зі Львова до Стрия.

Президія кравчої дирекції скарбу іме-нувала цлового офіціала, Ос. Тибурского, цло-вим ревідентом в IX. кл. рангі в галицких цлових урядах.

Намісник чернівс старшого повітового лікаря, д-ра М. Гіршлера з Бучача до Львова, також повітових лікарів: д-ра Ф. Сенькевича з Чорткова до Бучача і д-ра Б. Грудзевського з Заліщик до Чорткова.

— **З Дирекції ц. к. академічної гімназії у Львові**. Письменний іспит зрілости в осіннім речинці зачне ся 12. вересня, а устїний іспит зрілости 18. вересня. Початок о год 8. рано.

— **Управа прив. української гімназії в Рогатині** повідомляє, що шкільний будинок вики-нує ся, а через те вписи до гімназії відбу-дуть ся 19. і 20. вересня, вступні іспити до I. класи гімн. 23. вересня, свїтїне Богослуженє 24. вересня с. р. — Ученики, що призначені до поправчого іспиту, а хотіли би перейти до иншої гімназії, мають зголосити ся до іспиту 29. серпня с. р., а прочі в часі впису. При тій нагоді пригадує ще раз Управа гімназії, що ізза переповнення не буде приймати до гімна-зії учеників, що не походять з повіту рогатинського, або найближших сумежних. — *М. Галуцький*, управитель. (3—3)

— **Зїзд нар. учителів** (з Галичини і Букови-ни) відбуде ся в Коломиї заходом „Взаїм. Помочи учит.“ дня 22. вересня с. р. в д 9½ год. В програму входять між иншими отсі точки: 1) Реферат про українське вародне уч-ительство взагалі. 2) Реферат про українське вародне учительство і его горожанські права. 3) Яке становище під сю пору в нашій су-спільности повинно заняти українське учитель-ство. 4) Справа „Прапора“, органу українсько-го учительства.

— **Позір „Соколи“ і „Січи“ VIII области** (по-віти: Чортків, Гусятин, Бучач і Заліщики). Обласний звітг скликаний на день 1. вересня с. р. до Копичинець відложено на пізнійше. „Соколи“ і „Січа“ ладьтесь, щоб на зазв численно і достойно виступити. Гаразд! За

Старшину „Сокола“ VIII області: *І. Косак*, голова. *А. Сернечий*, справник.

— **Намісництво** надало маґ. фармацевті О. Цукерманови концесію на самостійне ведення прилюдної апітки „Під Ангелом Сторожем“, при ул. Паньській ч. 14. у Львові.

— **Доповняючий вибір** посла до галицького сейму з більших посілости бувшого коломийського округу, розписало намісництво на день 19. вересня с. р.

— **Зїзд судив.** Виділ осередного союзу австрійських судив запрошує всіх судив і державних прокураторів до участі в „судейським днях“, що відбуде ся у Відні в днях 2. і 3. вересня с. р.

— **Нова телеграфічна стация** отверає ся з днем 29. с. м. при почтовім уряді в Червоногороді (пов. Заліщани) з обмеженою денною службою.

Всячина.

— **Дивні риби.** В монастири Балуклі, біля Царгорода знаходять ся саджавка з рибками, яких бік є червоної краски, а другий цинамоннової, або майже чорної. Сю ріжницю забарвлення риби ось як пояснюють: Під той час, коли Турки у послідне припустили штурм на Царгород, оден грецький монах сего монастиря прибіг до келії переляканий і незвичайно збентежений, кричучи: „Місто здобуте!“ — „Ну, ще би чого не стало!“ — відповів другий монах, який тоді смажив рибу. „Я сему повірю аж тоді, коли ся риба вискочить у мене зі сковороди“. І риба зараз таки вискочила із сковороди; она була жива, лишень та сторона, якою лежала на сковороді, уже підрумнілась і стала о много темнішою від другої. Рибу опята впустили до води, де она з радості стрепенулась.

— **Ювілей парасоля.** За великим числом всьляких ювілей призабуто навіть, що саме на сей рік припадає 200-літній ювілей так потрібного предмета, а особливо в часі слітного літа, як парасоль. Як раз 200 літ тому назад, дня 12. серпня 1712. р. появил ся перший раз парасоль на улицах Льовдона. Вправді в літописи Констанци згадує ся, що вже папа Іван XXIII. на великім соборі майже перед 500 роками уживав парасоля, як охорони від дощу, се однак не був парасоль, а велике шатро, під якого тягаром угинав ся навіть найсильніший чоловік. Перший ручний парасоль, подібний менше більше до нинішнього появил ся дійсно аж пізніше згаданого дня в Льондоні. Чоловіком, що відважив ся вийти з ним на улиці англійської столиці, був Йонас Гонвай. А в тодішніх часах було се дійсно не аби якою відвагою, бо охорону перед дощем, згідно змолкненем уважало ся тоді трусливістю, а на улицах не щаджено такому „трусови“ навіть чинної зневаги. Досвідчив сего на собі і Й. Гонвай. Парасоль его не був такий як нинішній. Важив іменно 10 фунтів, а покритий був тяжким натовщеним полотном. Було вправді що двигати, але Гонвай був упертий; волів двигати парасоль, ніж мокнути. Уживав отже парасоля, хоч ізза сего був довгий час предметом посміховища. Гонвай однак находив наслідників, а коли умирав (1786. р.) мав принайменше се вдоволене, що уживане парасоля перейшло вже поза границі Англії і розповсюджувало ся в інших краях. Вже в 1780. р. опатентовано в Льондоні уліпшений спосіб складання парасоля.

— **Угорська статистика.** З виданої недавно брошури Оскара Ерри довідуємо ся, що 31¼ прп. всеї землі на Угорщині, находить ся в руках 1942 власників більшої посілости. Пересічно припадає на одного власника більшої посілости 3.631¼ гкт. землі, підчас коли 1.356.875 власників малих господарств мають пересічно по 1¼ гкт. землі. На Угорщині є нині майже 6.000.000 людей, які живуть з рілі, не маючи ані кусня своєї землі. В XIX. в. упало число малих власників землі о 118.000. Межи р. 1902, а 1906. виїшло з Угорщини 657.642 переселенців. Число державних урядників збільшило ся від 1904. до 1911. о 78.000. В 1904. р. було їх 222.000, а в 1911. р. — 300.000. Коло 1.200.000 дітей обовязаних до шкільної науки не ходять до шкіл, а після урядових даних з 1900. р. майже половина мешканців Угорщини не уміє ані читати, ні писати.

Телеграми

з дня 28. серпня.

Гмунден. Цісар відіде з Ішлю 3. або 6. вересня. Зачувати, що монарх не поїде до Будапешта.

Ішль. (ТКБ). Вчора в полудне був на послуханю у цісаря королівський комісар, Чувай.

Відень. „Neue Freie Presse“ доносить з Ішлю, що бар. Чувай заявив по послуханю у цісаря, представникам преси, що набрав вражіння, що тепер не прийде до зміни, ані в системі правління, ані в персональнім питаню.

Відень. (ТКБ). Вчора повернув через Будапешт з Сінаї гр. Берхтольд.

Софія. Король не прийняв депутації, яка хотіла вручити ему резолюції зборів, спрямованих проти Туреччини.

Софія. (ТКБ). Болгарська агенция рішучо заперечує вістям про мобілізацію війск в полудневій Болгарії, як також про ухваленє війни з Туреччиною.

Льондон. Англійський король не прибуде імовірно з першою візитою на віденський двір, але відложить его до цвітіння слідуочого року.

Берлін. „Berliner Tagblatt“ дізнає ся з Петербурга, що уязнено 300 моряків чорноморської фльоти. Начне ся новий процес, який має ствердити, о скільки розширила ся революційна пропаганда серед російських моряків.

Петербург. (ТКБ). Після віродостойних приватних жерел, комісія, яка веде слідство в справі революційного заговору на чорноморській фльоті, признала 50 моряків винними заговора і віддала їх під суд моряків. Около 300 непевних моряків, постановлено приділити до сухопутних війск, в цілі лучшого їх стереження.

Кассель. (ТКБ). Зачувати, що стан здоровля цісаря Вільгельма стало лучшше ся.

Вільгельмсгіге. (ТКБ). Відїзд цісарської пари до Почдама наступить в пятницю рано.

Париж. Кореспондент „Matin-a“ доносить з Риму, що стан здоровля Св. Отця Пія Х. є досить лихий. Відкликано всі послуханя.

З дня 29. серпня.

Прага. Ческо-німецькі мирові переговори піchnуть ся дня 5. вересня.

Опава. (ТКБ). Вчора обходив на замку Йоганісталь вроцлавський єпископ, кардинал Коп, золотий ювілей свьщенства.

Берлін. (ТКБ). Про стан здоровля цісаря Вільгельма доносять, що запалене і болі уступають. До повного подужання мине ще кілька днів. Вчора перед полуденем відбуд цїсар довший прохід.

Відень. Помер тут Вільгельм Гольдбавм, довголітній редактор часописи „Neue Freie Presse“.

Господарські, промислові і торговельні вісти.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжя і продуктів у Львові

від 19. до 25. серпня 1912.

	за 50 клг.
Пшениця	10 40—10 70 К
Жито	8 40—8 70 К
Ячмінь броварняний	8 80—9 40 К
Ячмінь на пашу	0 00—0 00 К
Овес	9 00—9 50 К
Кукурудза	0 00—0 00 К
Гречка	0 00—0 00 К
Горох до вареня	12 00—14 00 К
Горох на пашу	00 00—00 00 К
Бобик	8 50—9 00 К
Конюшина червона	120—130 К
Конюшина біла	66—78 К
Конюшина шведська	90 00—105 К
Тимотка	00 00—00 00 К
Ріпак зимовий	15 60—16 25 К
Насіне конопл	00 00—00 00 К
Хміль старий	100—125 К
Хміль новий	150—175 К

Дяка іспитованого, свідомого і ревного ка-толика, уміючого гру на фісгармонії і прова-джене хору пошукує гр.-кат. Уряд парохіяль-ний в Озерянях коло Бучача. Удер-жане: рокивання з двох сел і також доходи з треб. Проче після умови. Зголошеня надси-лати зараз. 438(10)

Учитель прийме на мешканє 2 учеників з цілим удержанем і наукою. Зголошеня: Львів, ул. Хотимська (побіч костела св. Єлисавети) ч. 7. II пов. 429(10)

Альбойз Тідкер

Львів, Ринок 38,
філія ул. Городецька ч. 14.

Найдешевший склад фарб, лякерів, ар-тикулів ґумових, будівляних, горальняних і до щоденних потреб домашних поручає
всіякі товари добірної якости по найпри-ступнійших цінах. 427(10)
Цінники даром і оплатно.

КАВАРНЯ І РЕСТАВРАЦІЯ „Жарождої Тостихниці“

бже отворена.

Льокаль розширений і зовсім відновле-ний, буфет з пресмачними перекусками, зна-менита віденська кухня, що дня по театрі і концертах горяча свьжа вечера, пільзенське пиво вирост з під чопа, натуральні австрійські і реньські вина. Всі краєві і заграничні часо-писи і журнали

Що вечера концерт перворядної музики.

Просимо о ласкаві відвідини

439(6)

Мария Королик. Лев Вольман.

Рух залізничних поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені г р у б и м друком. Години пічні від 600 вечером до 559 рано означені підчеркненем чисел минутних.

Вігіз з Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12³⁵, 3⁴⁰, 8²², 8³⁵, 2⁰⁵§, 2⁴⁵, 3⁴⁵*, 5⁴⁶†, 6⁰⁵, 7⁰⁰, 7³⁰, 11⁴⁰.
*) до Рашева. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мшани.
До Підволочиск: 6¹⁰, 10⁰⁵, §2¹⁶, 2²⁷, 2⁵⁰†, 8⁴⁰, 11¹³.
†) до Красного. §) від 15/5 до 30/9 включно що дня.
До Черновець: 2⁵⁰, 6¹⁰, 9¹⁵, 9³⁷, 2²⁵, 3⁰⁵*, 6²⁸†, 7⁵⁵†, 11⁰⁰.
*) до Станіславава. †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного попередного дня пер-ред неділю і свьятюм.
До Стрия: 6⁰⁰, 7³⁰, 10⁰² §, 1⁴⁵, 6⁵⁰, 11²⁵. §) від 16/6 до 8/9 включно лише в не-ділю і рим.-кат свьята.
До Самбора: 6⁵⁸, 9⁰⁵, 3⁵⁰, 10⁵⁶.
До Сокала: 7³⁵, 2²¹, 8⁰⁰, 11³⁵*)
*) до Рави рускої (лише в неділі).
До Яворова: 8⁴⁰, 5⁴⁵.
До Підгаєць: 5⁵⁵, 4⁵³.
До Стоянова: 7⁵⁵, 5²⁰.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6²⁵, 10⁵⁵, 2²⁹*, 2⁴², 3⁰⁷†, 9⁰¹, 11³⁰.
†) до Красного. *) від 15/5 до 30/9 включно що дня.
До Підгаєць: 6⁰⁹, 1²¹*, 5¹⁵, 10⁴⁰ §).
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.
До Стоянова: 8¹², 5³⁸.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6²⁸, 1⁴⁰*, 5³⁶, 10⁵⁹ §).
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год 2 мін. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II.
Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.
Поїзд особовий зі Львова до Станіславава відходить о години 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

Льокальні поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6⁰²,
що дня: від 1/6 до 31/8: 7²²,
10⁰⁵, 2³⁵, 6³¹, 8³⁵.
від 1/5 до 15/9: 4²¹.
в неділі і свьята римо-кат. свьята: від 1/6 до 31/8: 1³⁰.
від 1/5 до 31/5: 2³⁵, 8³⁵.
До Янова: що дня від 1/5 до 30/9: 10¹⁵, 3⁰³
в неділі і римо-кат. свьята: від 5/5 до 8/9: 1²⁶.
До Любіня: в неділі і римо-кат. свьята від 12/5 до 8/9: 2⁴⁰.

ПЕРВОРЯДНИЙ І НАЙДЕШЕВШИЙ МАГАЗИН
ТА АРТИСТИЧНО-ЮВІЛЕРСКА РОБІТНЯ

ВОЛОДИСЛАВ БУШЕК

У ЛЬВОВІ, УЛ. АКАДЕМІЧНА Ч. 26.

Поручає всяку біжутерію, бриланти і дорогі каміні та годинники.
Заручинні перстені і слюбні обручки.
Товар першої якости.

— — — — — ЦІНИ ДУЖЕ НИЗЬКІ. — — — — —
Замовленя місцеві і з провінції виконую ся три-ко, артистично в означенім часі і можливо най-дешевше. 408(10)

Товариство взаїмого крєг иту „Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришеннях з р. 1873.
Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюване кре-диту своїм членам різнимикам обезпече-ним в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладов 4%, без по-тручення податку рентового.

Вклади приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядо-вих, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Щадниці почтовій ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вклади щадничі К 3,468.296—

Уділи членські К 341.275—

Позички уділені К 3,916.577—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем

на головний дворець:

З Кракова: 2²², 5⁴⁵, 7²⁵, 8⁴⁰, 10⁰⁵, 1¹⁰*, 1³⁰, 2⁰⁰§, 5⁴⁰, 7²⁵†, 8²⁵, 9⁵⁰.
*) з Тарнова, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня, †) з Мшани 15/6 до 30/9 включно щодня.

З Підволочиск: 7²⁰, 11³⁰, 1⁵⁰ §), 2¹⁵, 5³⁰ 10³⁰, 10⁴⁵†)

†) з Красного, §) від 15/5 до 30/9 включно щодня.

З Черновець: 12⁰⁵, 5¹⁵ §), 5⁴⁵†), 7⁴⁰, 10²⁵*)

1⁵⁵, 5⁵², 6²⁶, 9³⁴

*) зі Станіславава, †) з Коломиї, §) з Хо-дорова кожного слідуочого дня по не-ділі і свьяті.

Зі Стрия: 7²⁸, 11⁴⁰, 4²⁵, 6⁴⁵, 10¹⁹ §, 11⁰⁰

§) від 16/6 до 8/9 включно лише в неділі і римо-кат. свьята.

З Самбора: 7⁵⁰, 9⁵⁵, 2¹⁰, 8³⁰

Зі Сокала: 7¹⁰, 1²⁵, 7⁵⁷

З Яворова: 8¹², 4²⁰

З Підгаєць: 11¹⁰, 10²⁰

Зі Стоянова: 10⁰¹, 6³⁰

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиск: 7⁰¹, 11¹¹ 1³⁶*, 2⁰⁰, 5¹⁰, 10¹², 10³¹†)

†) з Красного, *) від 15/5 до 30/9 включно щодня.

З Підгаєць: 7²⁶*) 10⁴⁹, 6²⁹*) 10⁰¹, 12⁰⁰§)

*) з Винник, §) з Винник лише в суботу і неділю.

Зі Стоянова: 9⁴², 6¹¹

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 7⁰⁸*, 10³¹, 6¹¹*, 9⁴¹, 11⁴³§)

*) з Винник, §) з Винник в суботу і не

З друкерні В. А. Шийковського у Львові.